

Tavaszi szezonális élelmiszerlánc-ellenőrzés 2022.
 zárójelentés
időszak: 2022. március 21. – április 18.

A tavaszi szezonális élelmiszerlánc-ellenőrzésre idén az egész országban összehangoltan március 21. és április 18. között került sor.

Az ellenőrzéseket a Nébih irányításával a területileg illetékes élelmiszerlánc-felügyeleti szervek és a Nébih szakemberei végezték.

Az elrendelt fokozott hatósági felügyelet célja, hogy ismeretlen eredetű, nem biztonságos, vagy nem megfelelő minőségű élelmiszer ne kerülhessen a fogyasztók asztalára a húsvéti időszakot megelőzően megnövekedett forgalom mellett sem.

Az élelmiszer-előállításra és forgalmazásra egyaránt kiterjedő ellenőrzés-sorozat alkalmával – a húsvéti étkezési hagyományokat figyelembe véve – a hatóság kiemelten ellenőrizte a húsok és húskészítmények, valamint az édesipari termékek előállítását és a tojáscsomagolókat.

A kereskedelemben a friss húsok, a pácolt vagy füstölt húskészítmények, az édesipari termékek és a tojás forgalmazására került a hangsúly, de célzottan ellenőrizték a szakemberek a friss, elsősorban primőr import zöldségeket és gyümölcsöket, a borászati termékeket és szeszes italokat, továbbá a fagyasztott/hűtött péktermékek helyben végzett készre sütését és értékesítését. Az élelmiszerek forgalmazását az üzletekben és a piacokon egyaránt vizsgálta a hatóság, valamint ellenőrizték a vendéglátó egységeket is.

A 2022. évi tavaszi szezonális ellenőrzés eredményei – számokban

Országosan összesen **2750 ellenőrzésre** került sor.

Ebből **435 ellenőrzés élelmiszer-előállító** helyen (46 vágóhíd/daraboló, 91 húskészítmény előállító, 44 tojáscsomagoló, 31 édesipar, 223 egyéb előállító), **1726 ellenőrzés az élelmiszer-forgalmazásban** (366 hiper/szupermarket, 955 üzlet/szaküzlet, 225 vásár/piac, 69 nagyker/logisztikai központ, 111 egyéb forgalmazó) és **589 vendéglátóhelyen** történt.

A feltárt szabálytalanságok miatt az ellenőrök **35 alkalommal figyelmeztetést, 197 esetben bírságot** alkalmaztak szankcióként, és **összesen csaknem 13 millió Ft bírságot** szabtak ki.

Az élelmiszer-előállító és forgalmazó létesítményekben a feltárt hiányosságok, illetve szabálytalanságok miatt 12 alkalommal kellett a tevékenységet.

2021-ben a koronavírus okozta járványhelyzetben nem volt lehetőség a tavaszi szezonális élelmiszerlánc-ellenőrzés lebonyolítására, ezért az idei adatokat a 2020. évi tavaszi ellenőrzés sorozat eredményeivel vetjük össze. Meg kell jegyezni, hogy 2020-ban – szintén a pandémia miatt – a tervezett ellenőrzési számok nem valósulhattak meg maradéktalanul.

év	ellenőrzött egységek száma	szankciók		
		figyelmeztetés	kiszabott bírság	
			esetszám	esetszám
2020	1 681	44	58	3 949 070
2022	2 750	35	197	12 999 551

A létesítmények ellenőrzésének eredményei

A különböző létesítmények ellenőrzése során az ellenőrök leggyakrabban **higiéniai hiányosságokat** tapasztaltak, melynek előfordulási aránya 6,2% (170 eset), ami lényegesen magasabb a korábnál (2020-ban 2,6%). Az előfordulási gyakoriságot tekintve a higiéniai problémákat főként a vendéglátásban, a húskészítmény előállító egységekben és a vásárokon/piacokon tapasztalták.

Idén nőtt a **nyomonkövethetőségre** vonatkozó hiányosságok aránya, az összes ellenőrzés 3,3%-ában (91 esetben) állapították meg (2020-ban 2,3%), leginkább a piaci élelmiszerforgalmazás körében (15 esetben).

A **dolgozók egészségügyi alkalmasságának igazolásával** kapcsolatos nemmegfelelőséget az ellenőrzések 2,7%-ában (74 esetben) tártak fel a szakemberek (2020-ban 1,1% volt az előfordulási arány).

Az élelmiszerek ellenőrzésének eredményei

Összesen **13 372 hazai és külföldi élelmiszer tételt ellenőriztek**, melyek 2%-át, 272 tételt kellett kivonni a forgalomból, országosan 4374 kg mennyiségben (2020-ban 1,9%-ot, 164 tételt érintett a kivonás).

termék		ellenőrzött tétel	összes forgalomból kivont tétel		
			száma	mennyisége kg	értéke Ft
2020	hazai	7 045	129	1 766	1 458 125
	külföldi	1 693	35	6 333	1 426 238
	összes	8 738	164	8 099	2 884 363
2022	hazai	10 622	217	2 414	2 218 819
	külföldi	2 750	55	1 960	2 573 797
	összes	13 372	272	4 374	4 792 616

Az ellenőrzés alá vont élelmiszer tételek között a **fogyaszthatósági, illetve minőség-megőrzési idő lejártja miatt** forgalomból kivontak aránya idén 1,1% (143 tétel, 303 kg), ami meghaladja a korábbi (2020-ban 0,4%).

A **nyomonkövetés hiánya** miatt kivont tételek aránya 0,6% (85 tétel, 3219 kg), ami kicsit magasabb a korábbi előfordulási arányhoz képest (2020-ban 0,5%).

A **jelölési hiba** miatt forgalomból kivont tételek aránya 0,2% (30 tétel, 248 kg), mely a korábban tapasztaltakhoz hasonlóan alakult (2020-ban 0,2%).

Az élelmiszer-kereskedelem ellenőrzésének tapasztalatai

Az élelmiszer-forgalmazó létesítmények általános szempontok szerinti ellenőrzése mellett az alábbi tevékenységek kiemelt figyelmet kaptak.

Friss (előhűtött és fagyasztott) hús forgalmazása

A friss húsok származásának a vásárlás helyén történő feltüntetésére vonatkozó előírások betartását és a húsok nyomon-követhetőségét fokozottan ellenőrizte a hatóság.

A sertéshús forgalmazása során a származás feltüntetését 1 hipermarketben és 2 üzletben kifogásolták a szakemberek, kisebb hiányosságot 9 esetben találtak. A sertéshúsok nyomonkövethetősége 1 üzletben volt kifogásolt, 7 esetben kisebb hiányosságot állapítottak meg. A baromfihús származásának feltüntetésére vonatkozóan az üzletekben 1 kifogás és 8 kisebb hiba merült fel, a nyomonkövethetőséget 1 esetben kifogásolták, 5 alkalommal hiányosnak találtak a szakemberek. A hatóság megtette a szükséges intézkedéseket.

Pácolt, füstölt, nyers vagy főtt húskészítmény forgalmazása

A forgalmazott termékeket az üzletekben és a piacokon egyaránt vizsgálta a hatóság. Az üzletekben 15 tételt (9 kg) a lejáratidőn túli értékesítés, 23 tételt (1154 kg) a nem megfelelő nyomonkövethetőség miatt vontak ki a forgalomból. A piacokon 10 tételt (58 kg) jelölési hiba és 10 tételt (45 kg) a nem megfelelő nyomonkövethetőség miatt kellett kivonni a forgalomból.

Édesipari termékek forgalmazása

Az üzletekben jelölési hiba miatt 8 külföldi tételt (13 kg) vontak ki a forgalomból, a piaci értékesítésnél 1 tétel (1 kg) nem volt nyomonkövethető, azt is kivonták a forgalomból. Lejárt édesipari terméket nem talált a hatóság.

Étkezési tojás forgalmazása

Az üzletekben árusított tojások esetében 2 tételnél (4 kg) lejáratidőn túli forgalmazás miatt, 2 tételnél (4 kg) jelölési hiba miatt, további 1 tételnél (52 kg) a nyomonkövetés hiánya miatt került sor a forgalomból történő kivonásra. A piacokon mindössze 1 esetben fordult elő jelölési hiba.

Fagyasztott/hűtött péktermékek helyben végzett készre sütése és forgalmazása

A tevékenységet 429 forgalmazó helyen ellenőrizte a hatóság. Legtöbb hiányosságot a sütőlemezek tisztításával, a hűtési hőmérséklet dokumentálásával, a HACCP dokumentációval és a hűtött, sütésre váró termékek nyomonkövethetőségével kapcsolatban állapítottak meg. Figyelmeztetést 3 alkalommal, bírságot 14 esetben alkalmaztak a szakemberek.

Vendéglátás ellenőrzésének eredményei

Az ellenőrzés alá vont 589 vendéglátó egységben 66 esetben higiéniai, 20 esetben nyomonkövetéssel kapcsolatos hiányosságokat tártak fel a szakemberek. A dolgozók egészségügyi alkalmasságát 30 helyen nem tudták igazolni.

Borászati termékek és alkoholos italok ellenőrzésének eredményei

(az itt említett adatok a fenti összefoglalásban szerepelnek)

A Nébih Borászati és Alkoholos Italok Igazgatósága és a megyei kormányhivatalok borászati felügyelői a „tavaszi szezonális” kiemelt ellenőrzéseit előállító helyeken, szupermarketekben, vásárokon és vendéglátóknál hajtottak végre. Az ellenőrzött egységek higiéniai állapota megfelelt a jogszabályi előírásoknak, a kiszolgáló személyzet 2 esetben nem rendelkezett a tevékenység végzéséhez szükséges egészségügyi alkalmasságot igazoló dokumentummal. Ezen dolgozók munkavégzését a hatóság azonnali hatállyal megtiltotta.

A forgalmazott alkoholos italok közül 664 terméket (507 hazai és 157 külföldi alkoholos ital) vontak ellenőrzés alá. A helyszíni ellenőrzések során végzett 238 gyorseszteszt vizsgálat a vendéglátás területén történő esetleges vizezés kimutatására irányult. Alkoholtartalom eltérést

a gyorsteszték használata során nem tapasztaltak az ellenőrök egy esetben sem. Laboratóriumi vizsgálat céljából a külföldről származó import borászati termékek, elsősorban borok mintavétele és a termék kísérő dokumentumok jogszabályi megfelelésének vizsgálata a kiskereskedelem területén történt meg, valamint a 4000 Ft/0,5 l kereskedelmi ár alatti szeszes italok mintavételére a vendéglátás területén került sor. A laboratóriumi vizsgálatok céljából vett 68 db hatósági mintából a mai napig elkészült 38 db minta vizsgálata során analitikai nemmegfelelőséget nem állapított meg a hatóság, viszont nem megfelelő jelölés miatt összesen 14 esetben kellett intézkednie a hatóságnak. A vendéglátás területén végzett alkoholos ital ellenőrzések során 4 esetben talált a hatóság lejárt minőség-megőrzési idejű termékeket, melyeket azonnali hatállyal kivont a kereskedelmi forgalomból. 6 esetben a vendéglátás területén a tételek nyomon-követésére bemutatott dokumentumok nem voltak megfelelőek.

Zöldség-gyümölcs termékek ellenőrzésének tapasztalatai
(az itt említett adatok a fenti összefoglalásban szerepelnek)

A 2022-as tavaszi szezonális élelmiszerlánc-ellenőrzés során a Nébih NTAI és a megyei kormányhivatalok növény- és talajvédelmi osztályainak zöldség-gyümölcs minőség-ellenőrei a március 21-től április 18-ig tartó időszakban 504 belföldi forgalmazónál végeztek ellenőrzéseket, ahol összesen 1 510 zöldség-gyümölcs tétel (617 hazai, és 893 más EU tagállami, illetve 3. országbeli) vizsgálatára került sor. A vizsgálatok javarészt a friss szezonális termékekre irányultak.

Az ellenőrök 97 esetben tettek kifogást, ebből 93 esetben jelölési hiba vagy minőségi kifogás, 4 esetben ismeretlen eredetű, nem nyomon-követhető termék miatt. Összesen 84 élelmiszer-ellenőrzési, illetve élelmiszerlánc-felügyeleti bírság kiszabására került sor, összesen 2 532 751 Ft értékben. Az ellenőrök 13 forgalmazóval szemben alkalmazták a figyelmeztetés szankciót. Összesen 18 tételt vontak ki a forgalomból 1 892 kg mennyiségben.